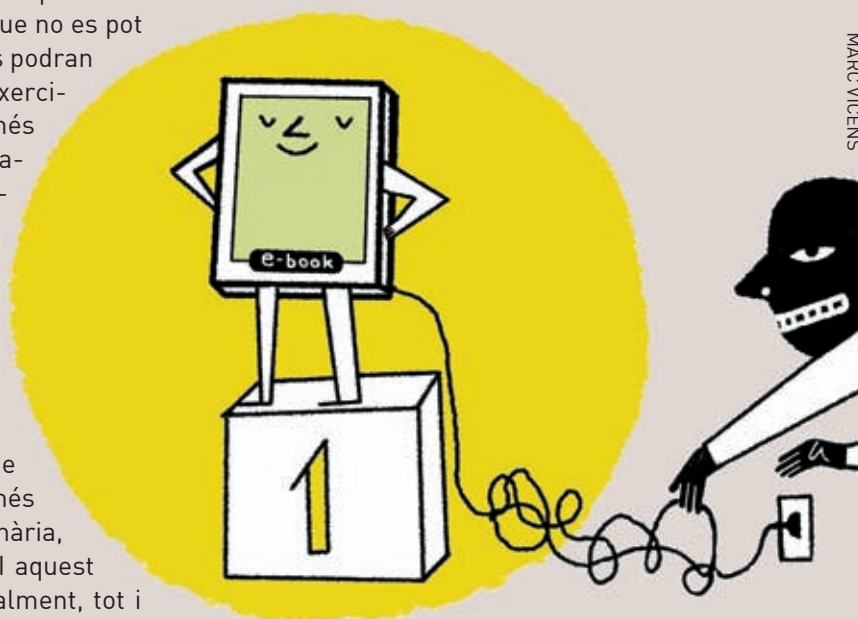

La tecnologia que canvia el món

Cap al final del primer trimestre d'aquest any, la majoria dels professors i de les associacions de pares i mares dels instituts han discutit i han votat si els alumnes dels primers dos cursos d'ESO treballaran l'any vinent amb ordinador o continuaran fent-ho amb un o més llibres per cada matèria. El resultat? A la majoria d'instituts han guanyat els partidaris dels ordinadors, em sembla que en molts de casos per majoria simple. Els motius no són cap cosa de l'altre món: que no es pot anar contra el futur, que les editorials podran adaptar i canviar i oferir molts més exercicis, molts més textos teòrics i molts més exemples, que els alumnes s'estalviaran de tragar bosses tan carregades... I així anar fent. Tampoc molts dels motius dels qui s'hi han manifestat en contra tenien gaire més profunditat. PDF, llibres digitals, entorn Moodle, cursets d'informàtica... Fa temps que tot s'ha anat orientant cap a aquesta banda. On volíeu que anés, si no? I no es pot negar que tot plegat té molts avantatges. Només faltava, doncs, una ajuda extraordinària, l'impuls polític, per dir-ho en plata. I aquest impuls ha arribat. Via Madrid, naturalment, tot i que en educació les competències estan transferides. El fet és, doncs, que el llibre escolar imprès –i no escrit, com deia un web– deixarà pas al llibre escolar digital, i que per tant allò que, per a bé o per a mal, abans quedava fixat encara que fos en un objecte que alguns pensen obsolet com un llibre, ara serà sempre virtual, sempre provisional, sempre subjecte a nous canvis. Perquè no cal ser gaire agut per pensar que autors, editors i editorials entraran en una cursa imparabile per oferir més exercicis, més material de tot tipus, més facilitats sonores i visuals. I això està bé. Però també em sembla que està bé dir que abans hi havia uns alumnes o uns lectors a qui tocava esforçar-se a entendre un text i que ara hi haurà una bateria d'autors i d'editors i de professors esforçats a fer arribar recursos cada cop més atractius als lectors o als alumnes. Ho va dir Aldous Huxley i tenia raó: «És la tecnologia i no la ideologia el que canvia el món». De moment, el que va canviant és la feina dels professors, dels autors, dels editors, dels alumnes, els

criteris d'autoritat, també els pedagògics, i el prestigi dels estudiosos. Perquè a l'àgora digital tot acaben essent opinions, punts de vista i anivellaments ridículament democràtics. Condemnats com estem a ser iguals per sempre més. I la literatura, com l'ensenyament o com la crítica, és també tradició, és també un cànon fet generació a generació; és, encara que no ens agradi gens dir-ho, també jerarquia.

Utopia

Pin i Soler va traduir *Utopia*, de Thomas More, el 1912. Quasi cent anys més tard, Joan Manuel del Pozo l'ha traduïda per segon cop. Pin i Soler va editar la seva traducció a L'Avenç. Avui, costa molt de trobar. D'aquí a uns anys, la traducció de Del Pozo on serà? Justament aquests dies, encara que sigui com a prova pilot, els primers llibres digitals han començat a arribar en algunes biblioteques: a les nostres comarques, a la de Figueres, a la de Palafrugell, a la de Blanes i a la de Puigcerdà. Hauríem de començar a tenir clar què s'ha d'imprimir i què s'ha de digitalitzar. A mi em fa l'efecte que ha valgut la pena que Accent Editorial hagi tornar a imprimir *Utopia*. Però tothom ho veu de la mateixa manera?